

**Akkreditálás – változások 2018.
e-akkreditáció, ISO 17025, kockázatalapú megközelítés
konferencia**

Budapest, 2018. december 5.

Kockázatalapú megközelítés a Tanúsító szervezetek szemszögéből

Előadó: KISS Tibor

Cégvezető, Tanúsítóhely vezető

TAM CERT Magyarország Vizsgáló és Tanúsító Kft.

A minőségirányítás és a kockázatkezelés története ...

- A minőségügy története – az ősi Kínától ... napjainkig
 - ✓ a kínai császári udvarban felhasznált minden anyagot meg kellett jelölni, hogy a készítőt egyértelműen azonosítani lehessen. Ez tekinthető a minőségügy, ill. a mai védjegy őséneke.
 - ✓ Az ókori Rómában közel 100 szabványt ismertek, melyeket a termékek minőségének ellenőrzésére használtak.
 - ✓ 1947: ISO (International Organization for Standardization; Nemzetközi Szabványosítási Szervezet) megalakítása
 - ✓ ISO 9001 – a legismertebb szabvány az egész világon (kiadások: 1987 / 1994 / 2000 / 2008 / 2015)

... a kockázatkezelés története (folyt.)

- A kockázatkezelés története jó közelítéssel az az evolúciós és revolúciós folyamat, amely során eljutottunk az őskori ösztönös cselekvéstől a tudatos tervezésen át a kockázatmenedzsmenttel integrált vállalatirányításig.
- Az érdekelt felek elvárásainak meghatározása a termékek és szolgáltatások tervezett, felügyelt és menedzselt előállítás során összeér a jogalkotók által meghatározott követelmények teljesítési kényszerével.

... a fogyasztói társadalom elvárása az őt érintő „ideális körülmények” kockázatainak folyamatos, igazolt kezelése és csökkentése.

... a kockázatkezelés története

Kockázatkezelés az ókorban:

1. Noé figyelmeztetést kapott a közelgő nagy árvízre,
2. majd megbízást kapott arra, hogy építsen egy bárkát,
3. hogy megmentse magát, 8 fős családját, és a szárazföldi állatokat az árvíztől
4. Noé megfogadta az intelmet, és végrehajtotta a feladatát ...



Forrás: Romeike, Frank: Risikomanagement

... a kockázatkezelés története

Kockázatkezelés az ókorban:

„Tudtam, hogy otthon kellett volna hagynom a természetet. De a kockázatot csak a kockázatkezelőm számolta ki, aki ennek valószínűségét csak 4,242% pontra határozta meg.”



Forrás: Romeike, Frank: Risikomanagement

A minőségirányítás és a kockázatkezelés története ... és közös jövője

- Minden folyamat és annak eredménye függ az „ideálisnak tekinthető” működési körülményeket befolyásoló kockázatok megfelelő kezelésétől
- A kockázatkezelés gyakorlata összeforr a vállalatirányítással, illetve a menedzsment rendszerek működtetésével (pl. ISO 9001:2015)

A kockázatkezelés jövője a jövő kockázatkezelése!

Tanúsító szervezetek érintettsége ... a tanúsított szervezetekre vonatkozóan

- Minden gazdasági szervezet, állami intézmény vagy civil szervezet, amely érintett a megfelelőségértékelés valamely területén, működtet valamilyen működés szabályozó rendszert, elvet vagy rögzített gyakorlatot ... ennek egyik nemzetközileg elfogadott megjelenési módja és eszköze az ISO 9001 szabvány
- Ma a világon az ISO 9001 a legismertebb és legszélesebb körben alkalmazott menedzsment rendszer szabvány



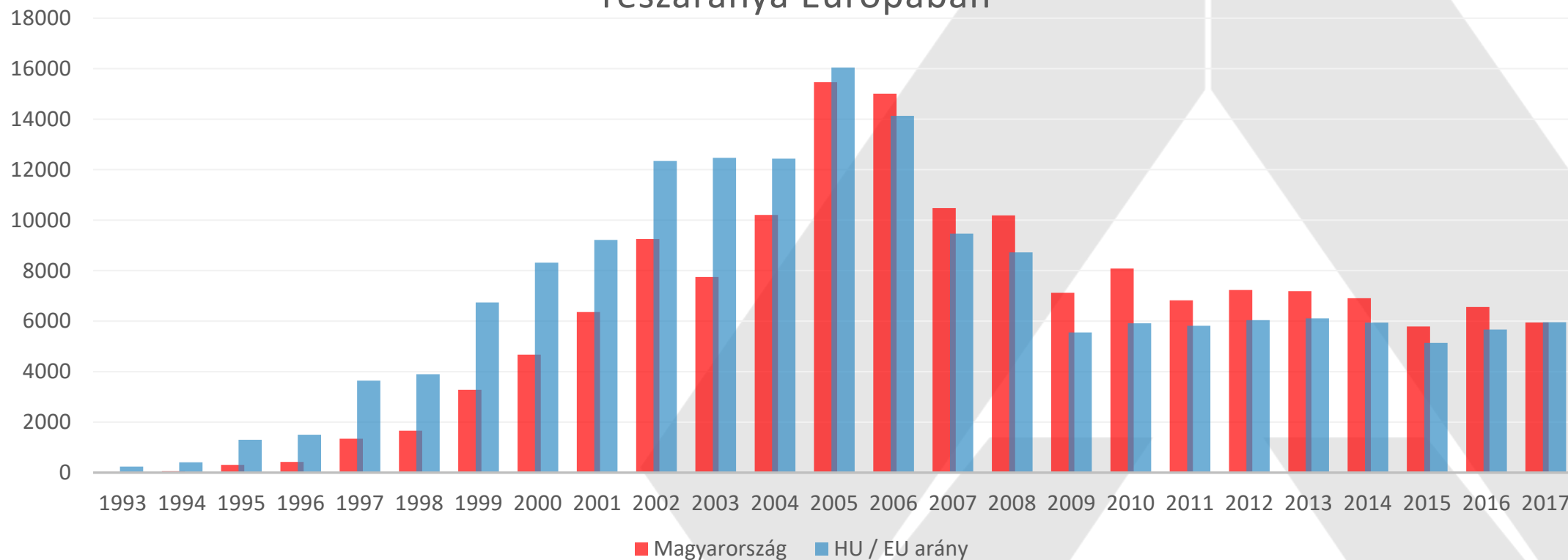
Kockázatkezelési helyzetkép a tanúsított minőségirányítási rendszerek működtetése alapján

ISO 9001 akkreditált tanúsítások száma Magyarországon (HU), Európában (EU) és globálisan

	1993	1998	2003	2008	2013	2014	2015	2016	2017
Globálisan	46 571	271 846	497 919	980 322	1 022 877	1 036 321	1 034 180	1 105 937	1 058 504
Európa	37 778	166 086	242 455	455 303	458 814	453 628	439 477	451 415	389 485
Magyaró.	23	1 660	7 750	10 187	7 186	6 906	5 789	6 559	5 946
HU / EU Részarány	0,06%	1,00%	3,20%	2,24%	1,57%	1,52%	1,32%	1,45%	1,53%

Kockázatkezelési helyzetkép a tanúsított minőségirányítási rendszerek működtetése alapján

Akkreditált ISO 9001 tanúsítványok száma Magyarországon, és részaránya Európában



Tanúsított szervezetek kockázatkezelési reakciója a változó szabvány környezetre ... a Tanúsító szervezetek szemszögéből

- A 2015. évi ISO 9001 szabvány változat jelentős könnyebbséget jelent szervezetek számára a tudatos és irányított kockázatkezelés eléréséhez
- A tanúsító szervezeteknek közvetett, de kiemelt szerepe van – a tanúsított szervezetek eredményes működésére vonatkozóan – a nemzetgazdaság szereplőinek jövőbeli sikerességének elérésében ...
- A tanúsító szervezetek egységes értelmezése és tanúsítási gyakorlata kulcsfontosságú a gazdasági szereplők számára a *best practice* megfelelő kialakítása miatt ... de egyben **KOCKÁZATI TÉNYEZŐ** is!
- ... jobb a biztos múlt gyakorlata, mint a bizonytalan jövő perspektívája?!

Tanúsított szervezetek kockázatkezelési reakciója a változó szabvány környezetre ...

Átállási adatok - ISO 9001:2008 és ISO 9001:2015 tanúsítások alakulása

	<i>ISO 9001:2008</i>	<i>ISO 9001:2015</i>	<i>Arány (új/régi)</i>	<i>ISO 14001:2004 és ISO 14001:2015 arány (új / régi)</i>
Globálisan 2017.	619 033 *	439 471 *	41,52% *	55,65% *
Magyarország 2017. IV. n.é.	cc. 4 050 ***	cc. 1 890***	31,80% **	35,70% **
Magyarország 2017.12.31.	2 887 *	3 059 *	51,45% *	44,10% *
Magyarország 2018.09.15.	cc. 900 *** (lejárt)	cc. 5 000 *** (áttért / új)	83,90% **	87,50% **

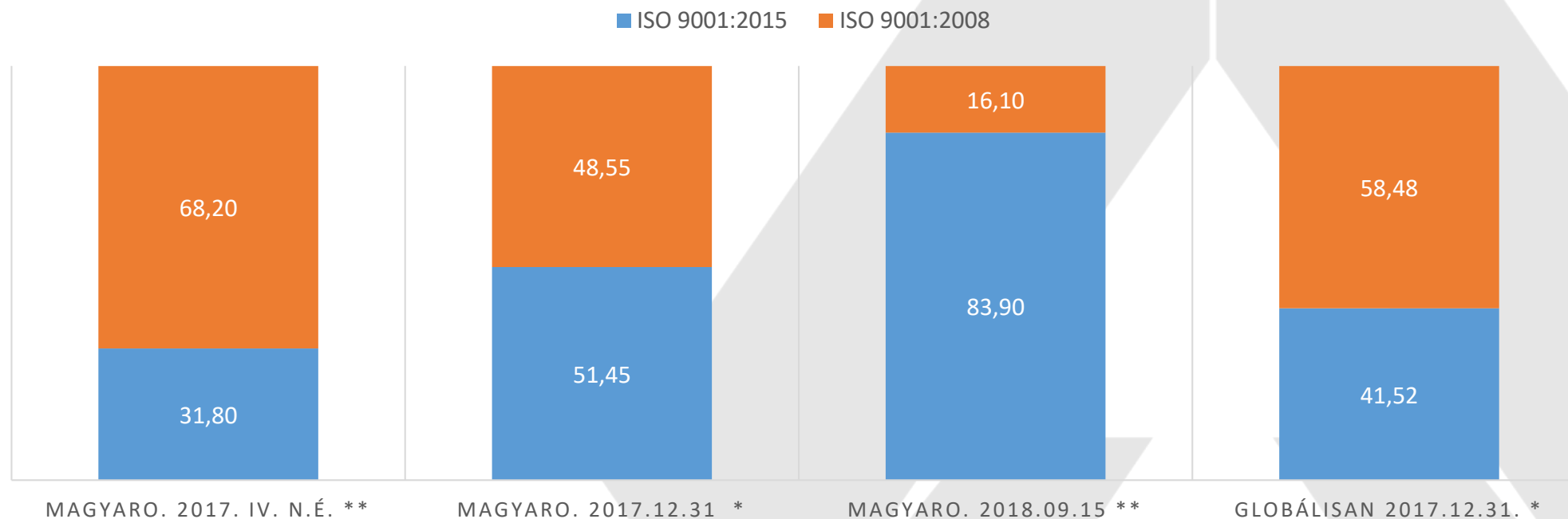
* Hivatalosan publikált adat

** Még nem publikált adat

***Kalkulált, becsült adat

Tanúsított szervezetek kockázatkezelési reakciója a változó szabvány környezetre ...

ÁTÁLLÁS ALAKULÁSA AZ ÉRVÉNYES TANÚSÍTVÁNYOK ARÁNYA SZERINT - ISO 9001



* Hivatalosan publikált adat (forrás: iso.org)

** Még nem publikált adat

Kockázatalapú megközelítés ... a tanúsított szervezetek kockázatkezelési gyakorlata

Nehézségek a kockázatalapú működési gyakorlat megvalósításában:

- Az új követelményként megjelenő környezet és kockázatmenedzsment elemek gyakorlati átültetése nehezen illeszthető a szervezetek már bevált, jól működőnek ítélt rendszerébe
- Túl sok idő telt el az előző szabvány-változat (ISO 9001) kiadása óta → kvázi statikussá váló (meglévő) irányítási rendszer alkalmazása
- Jelentős többlet időráfordítási igényt eredményez az új követelményeknek történő megfelelés igazolt biztosítása akár eseti, akár a mindennapos feladatok ellátására tekintettel
- Hiányos kompetencia

Kockázatalapú megközelítés ... a tanúsított szervezetek kockázatkezelési gyakorlata

Kockázati tényezők a kockázatalapú működési gyakorlat megvalósításában:

- A múlt gyakorlatának minimális változtatásának igénye
- A korábbi kvázi ösztönös működés pozitívumainak túlértékelése
- A vonatkozó releváns jogszabályi követelmények minimális megfelelési igénye
- Kockázatmenedzsment végrehajtási szintű kockázatai
 - a vonatkozó követelmények (termékmegfelelőségi előírások, jogszabályok, szabványok) téves /eltérő értelmezése,
 - túlzottan elvi szintű szabályozás,
 - nem gyakorlatias végrehajtás,
 - virtuális kockázatbecslés és értékelés, látszólagos intézkedések lehetősége

Kockázatalapú megközelítés ... a tanúsított szervezetek kockázatkezelési gyakorlata

Kockázati tényezők a kockázatalapú működési gyakorlat megvalósításában:

- Hiányos kompetencia és vállalati kultúra
- A megfelelőségértékelő szervezetek esetlegesen eltérő, nem egységes eljárási gyakorlata – közvetve ugyan, de az auditorok, szakértők hatást gyakorolnak az általuk vizsgált szervezet kockázatmenedzsmentjére, annak megvalósítására
- A folyamatokba épített kockázatkezelés gyakorlati megvalósításának hiánya
- A vállalatirányítás komplex kockázatalapú folyamatmenedzselése helyett a megfelelőség biztosításnak és igazolásnak lokális, szigetszerű megközelítése és kezelése

Kockázatalapú megközelítés a Tanúsító szervezetek szemszögéből

Kockázatalapú megközelítés ...

- Mindegy, hogy a nemzetgazdaság milyen szereplője egy adott szervezet, szüksége van a kockázatalapú folyamatmenedzselésre ... ugyanis hatással van környezetére!

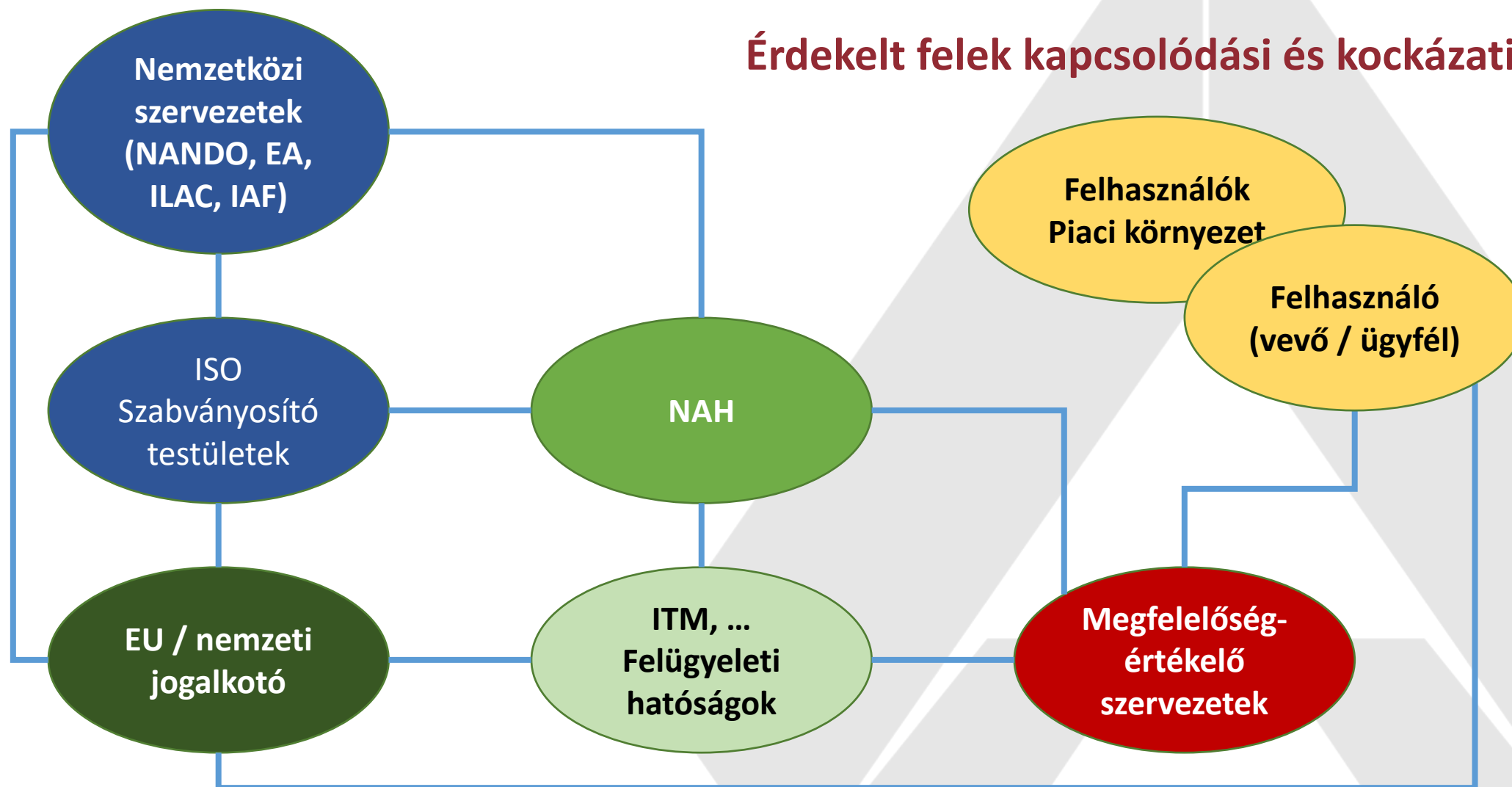


Kockázatalapú megközelítés a Tanúsító szervezetek szemszögéből

Kockázatalapú megközelítés ... elméleti alapok és támogató eszközök:

- MSZ ISO 31000:2018 Kockázatmenedzsment. Irányelvek
- MSZ EN 31010:2010 (IEC/ISO 31010:2009) Kockázatkezelés. Kockázatfelmérési eljárások
 - IEC/DIS 31010 (ISO/TC 262) Kockázatmenedzsment. Kockázatértékelési technikák – státusz állapot: 40.60, a végleges szabvány 2019. évben kerül várhatóankiadásra
- MSZ 13073:2014 Kockázatfelmérés és -kezelés. Szakszótár
- MSZ EN ISO 9001:2015 Minőségirányítási rendszerek. Követelmények
- ... és minden célterületre vonatkozó menedzsment rendszer szabvány

Érdekeltek kapcsolódási és kockázati hálójája



Kockázatalapú megközelítés a Tanúsító szervezetek szemszögéből

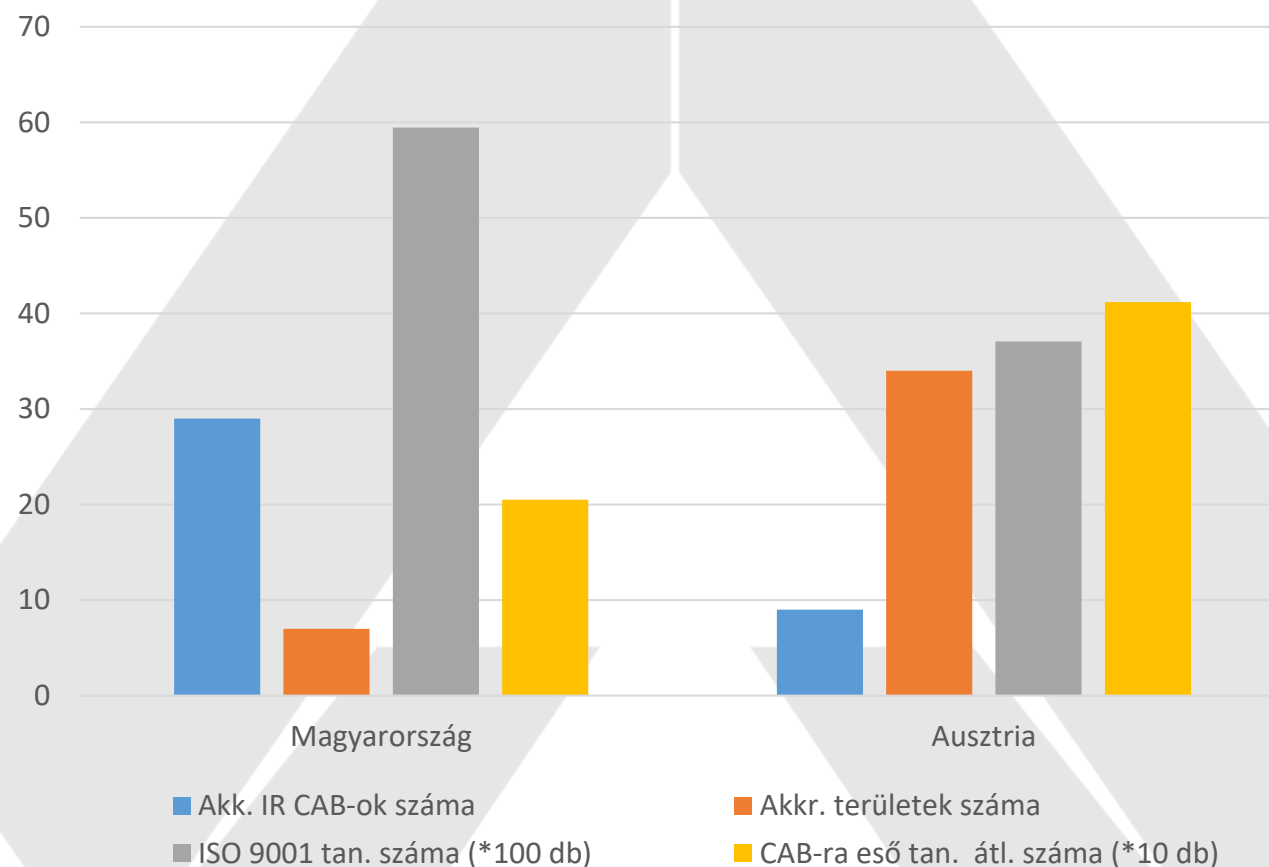
Akkreditálási lehetőségek és eljárások kockázatalapú nemzetgazdasági megközelítése ... a Tanúsító (megfelelőségértékelő) szervezetek és a piaci szereplők szemszögéből

- Nemzetközi versenyképesség / verseny hátrány kockázata
 - CAB, NoBo, DeBo – helyzetértékelés és körkép a megfelelőségértékelő szervezetek szemszögéből
 - Nem egységes kompetencia szint / követelmények a CAB-ok területén (akkreditált szervezetek vs. nem akkreditált szervezetek; személyzet, eljárásrend)
- Nemzeti sajátosságok – a tanúsító szervezetek akkreditációs lehetőségei
 - Szűk spektrumú akkreditált tevékenységek vs. nagyszámú akkreditált szervezet (pl. rendszertanúsítás: 7 terület – 29 akkreditált szervezet)
 - Kizárólag külföldi akkreditációval végezhető tanúsítások magas aránya (pl. rendszertanúsítás: SCC, SCP, ISO 22301, EN 15224)

Akkreditált CAB-ok / rendszertanúsítási területek nemzetközi összehasonlítása

	Magyarország	Ausztria
Akkreditált irányítási rendszertanúsító szervezetek száma	29	9
Akkreditált területek száma	7	34
Kiadott (akkreditált) ISO 9001 tanúsítványok száma 2017.12.31.	5.946	3.707
1 akkreditált CAB-ra eső tanúsítványok átl. száma	cc. 205	cc. 412

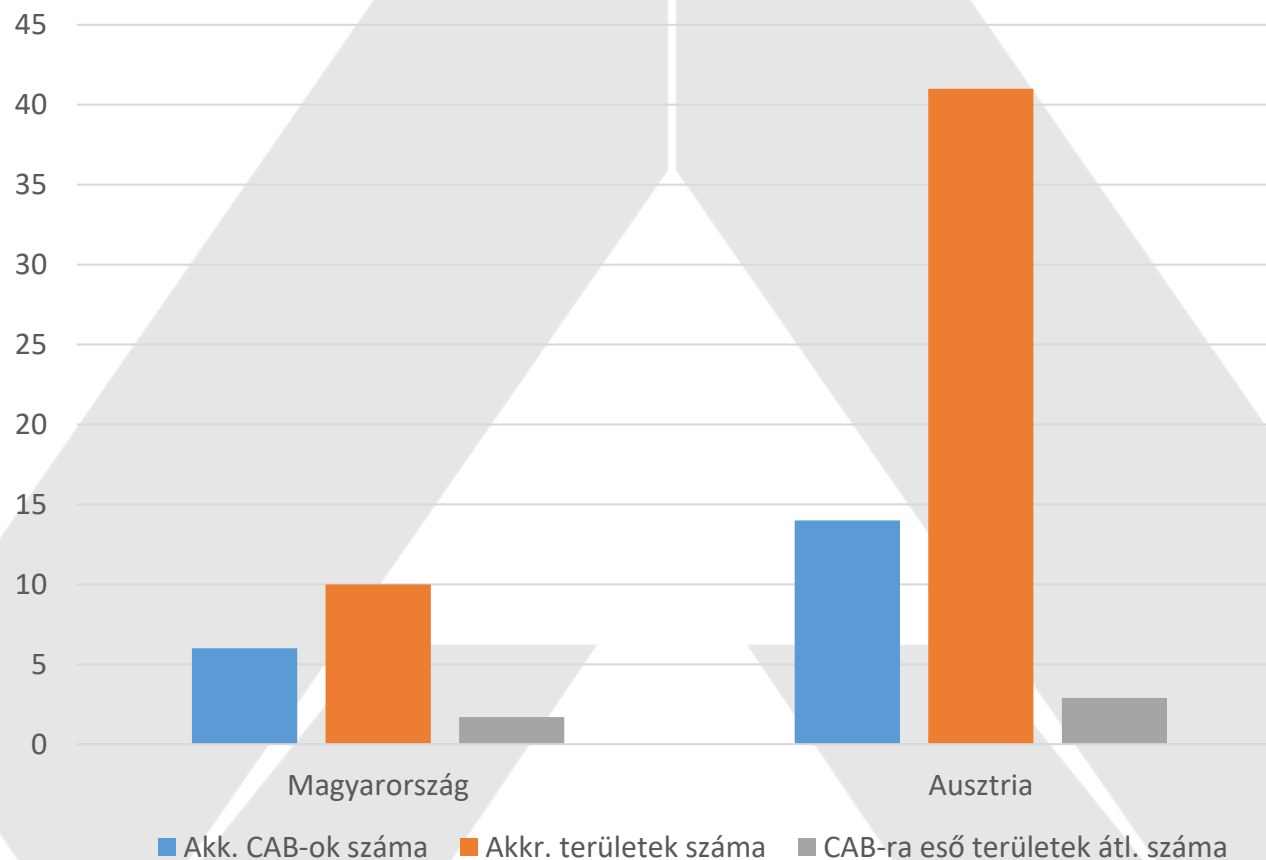
Akkreditált IR CAB összehasonlítás – 2017.12.31.



Akkreditált CAB-ok / személytanúsítási területek nemzetközi összehasonlítása

	Magyarország	Ausztria
Akkreditált személytanúsító szervezetek száma	6	14
Akkreditált területek száma	10	41
1 személytanúsító szervezetre eső akkreditált területek átl. száma	1,7	2,9

Személytanúsítók összehasonlítása – 2017.12.31.



KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET !

Kiss Tibor

Tel.: +36 30 515-0840 / Email: kiss.tibor@tamcert.hu

TAM CERT Magyarország Vizsgáló és Tanúsító Kft.

WEB: www.tamcert.hu / Email: info@tamcert.hu

